GAZETA
Wielkiego Xięstwa
POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornéj *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 121. — W Sobotę dnia 27. Maja 1837.

Wiadomości krajowe.

Z Berlina, dnia 24. Maja.

Przybył tu: Xiążę Teodor Galiczyn, z Neapolu.

Wiadomości zagraniczne.

Francya.

Z Paryża, dnia 16. Maja.

Czytamy w jednym tutejszym dzienniku: Układy między Ministeryum a Panem Thiersem, jeszcze nie są, jak się zdaje, zerwane, i ten ostatni jest podobno skłonny do przyjęcia podanych mu warunków. Pan Molé możeby mu swego wydziału Spraw zagranicznych ustąpił i tylkoby dla siebie urząd Prezesa rady ministeryalnéj zatrzymał. Tekę Pana Martina otrzymałby w takim razie jaki zwolennik Pana Thiersa, a tak Ministeryum, oczyszczone z wszelkich żywiołów doktrynerskich, wstrzymałoby w Izbie każdy zamach doktrynerów.

Temps powiada: Rada ministeryalna uchwaliła, jak słychać, przywrócenie do urzędu, które oklaski wszystkich umiarkowanych, liberalnych i do konstytucyi i dynastyi szczerze przywiązanych mężów pozyska. Opinia publiczna pochwali niezawodnie myśl takową, ponieważ ta jest postępem dzieła pojednania, rozpoczętego tak korzystnie przez Gabinet z d. 15. Kwietnia. — Publiczność gubi się w domysłach, o jakiémto przywróceniu do urzędów dziennik ministeryalny napomyka.

Jndicateur de Bordeaux z d. 13. b. m. zawiera co następuje: Możemy zapewnić, że z Paryża nadszedł rozkaz, aby Panu Peyronnetowi przesłano niezwłocznie postanowienie względem ułaskawienia. To samo uczyniono pod względem Panów Chantelauze i Guernon-de-Ranville. Co się zaś Panów Haussez, Mombel i Capelle dotyczy, tych policzono do skazanych in kontumaciam i w ułaskawieniu nie objęto.

W jutrzejszym Monitorze spodziewają się postanowienia krolewskiego, mocą którego wszyscy gwardyści narodowi paryscy, potępieni za przestępstwa karności wojskowéj ułaskawieni być mają.

Donoszą z Bony, że Bej Jusuff w niezadługim czasie przedsięweźmie podróż do Francyi. Głoszą, że go rząd francuzki wezwał końcem zasięgnięcia od niego bliższych wiadomości o stanie prowincyi Konstantyny.

Xiążę Ludwik Buonaparte przybył dnia 5. Kwietnia do Nowego-Yorku.

Ksiądz Cuvier, krewny sławnego Cuviera, stósownie do pogłoski, da ślub Xięciu Orleańskiemu i Xiężniczce Helenie Mecklenbur-

skiéj stósownie do obrządków kościoła ewanjelickiego.

W dzisiejszym Dzienniku sporów czytamy o wypadkach katalońskich co następuje: „Z depeszy telegraficznéj z Pampelony wynika, że spokojność w Barcelonie dnia 9. przywrócono i duch nierządu raz jeszcze przytłumiono. Wszakże poruszenie rewolucyjne rozpostarło się za to do Puycerdy i Martorell. Miasto Reuss podniosło sztandar rokoszu. Wydano tam d. 4. Maja następującą odezwę: „„Ze względu na krytyczne położenie miasta naszego i konieczność użycia sprężystszych środków, postanawiamy niniejszém: 1) Ogłoszona w r. 1812. w Kadyxie konstytucya zostaje przywróconą. 2) Rząd Królowéj ogłasza się nieprawnym i ma być z przyczyny zdrady stawiony przed sąd ojczyzny. 3) Dobra należące się kościołom i zakonom, oraz własności komunalne i inne mają po równych częściach między lud być podzielone. 4) Ustanawia się Junta rządząca, z 5 członków złożona, mająca nosić nazwę „Regencya państwa". 5) Nadane Kortezom pełnomocnictwa niniejszém znoszą się. (Następują podp. 5ciu członków.)"" Te zagorzałe kuszenia po miastach sprawiają zupełnie przeciwne skutki po wsiach, gdzie już samo słowo „rzeczpospolita" ludzi zaciętymi robi Karolistami. Wszakże tuszymy sobie, że oswobodzenie Solsony przez Generał-Kapitana, Barona de Meer, i zwycięztwo odniesione przezeń na Szefie karolistowskim Tristani, powstańcom zaimponuje, spokojność po miastach przywróci i władzy centralnéj téj nada działalności, któréj dla obrony nieszczęśliwéj Katalonii, gdzie obecnie wszelkie okropności wojny domowéj najbardziéj się srożą, niezbicie potrzebuje."

Stósownie do listów prywatnych z St. Sebastyanu z dn. 10. m. b. zgromadzona tam armia operacyjna liczy 37,000 żołnierza, włącznie z legionem angielskim z 4000 ludzi składającym. Na wyprawie, do któréj obecnie wszystko już przysposobiono, Generałowie Ewans, Chichester i Fitz-Gerald Anglikami, a Espartero, Jauregui, Seoane, Randon, Gurrea, Rivero i Santa-Cruz Hiszpanami dowodzić będą. — Karoliści linią Wenty Astigarragi ciągle wzmacniają; czoła téj linii broni 9 dział, dobrze usługiwanych przez artylerzystów francuzkich; wszakże z przyczyny niedostatku bomb na nasz okropny ogień tylko prostą kanonadą odpowiadać mogą. Chory nieco Generał Espartero postanowił wszelako jutro na Irun i Hernani uderzyć.

Z Bajonny piszą z d. 12 m. b.: „Słyszymy od poranku dnia dzisiejszego huk dział z przerwami. Powietrze lubo nieco chłodne, jednak przyjemne; nie wątpimy bynajmniéj, żeby jutro stanowcze działania nastąpić nie miały."

Wychodząca w Kadyxie gazeta el Tiempo donosi, że w Moguer dwie przyaresztowano osoby, z których jedną żołnierz pewien poznał za Don Miguela. (?)

W giełdzie dzisiejszéj spekulacye w fondach hiszpańskich bardzo były ożywione. Upowszechniła się pogłoska o zajęciu Hernani przez Esparterę. Pewien dom handlowy miał nadzwyczajną sztafetą wiadomość tę otrzymać. Karoliści podobno z miasta tego ustąpili, zaś 600 jeńców, wielkie zapasy amunicyi i 2 działa wpadły w ręce Krystynistów.

— — Z Paryża, dnia 17. Maja. (*Najnowsze wiadomości.*) — Pospieszam z nastręczającéj mi się dzisiaj w nocy nadzwyczajnéj okazyi korzystać, aby Panu wszystkich, dla Karolistów nader niepomyślnie brzmiących depesz telegraficznych udzielić, których gazety dzisiejsze popołudniowe jeszcze nie zawierają. Depesze te brzmią, jak następuje: „Bajonne, dnia 16. Maja. Infant d. 14. zrana stał z 4ma szwadronami przed Huarte-Araquil; 11 batalionów i 9 dział dzierzyły Eicharry i Arbizu. Wice-Krol, o poruszeniach Infanta zawiadomiony, znajdował się tegoż dnia w Puentela Reyna i połączył się w Logrono z Generałem Suerens. — Dnia 15. opanował był Espartero Astigarragę, Hernani, Urietę i Andoain. Doniesiono mu, że korpus krystynistowski z Wittoryi przez wąwozy pod Arlaban się przedarł. Dzisiaj rusza Generał Ewans do Irunu, dokąd się załoga z Oyarzunu cofnęła. Krystyniści już się ukazują na wzgórzach między Oyarzun i Irunem. Baterye Karolistów ogień swój rozpoczynają. — Wojsko nasze ustawione na całéj linii, końcem zabezpieczenia ziemi naszéj i przyjmowania zbiegłych." — „Bayonne, dnia 17. Maja, o 11½ zrana. Komendant 20téj dywizyi do Ministra wojny. — Generał Ewans uderzył wczoraj w południe na Irun, które dzisiaj zrana jeszcze zapalczywie się broniło. Baterye jeszcze nie zdobyte; walka toczy się z niesłychaną wściekłością, kiedy dla Karolistów wszystkie wyjścia zaparte. Na żądanie Generała Ewansa, aby rannych jego przyjąć, wyprawiłem chirurgów od dywizyi mojéj. Urządziwszy lazaret polowy, odesłałem z Bajonny wóz z rzeczami lazaretowémi. Rannych transportują rzeką (na Bidassoy). Infant dnia 15. stał w pobliżu Estelli, Irribaren w Puente-la-Reyna, ale w ciągłych związkach z Logrono i Wittoryą. — O 1éj godz. Ewans pozwolił kobietom i dzieciom wyjść z Irunu. Obrona trwa ciągle. Espartero dzierzy Hernani.

O 5téj godz. po południu. Od godziny 11téj zdobyli Anglicy reduty i dwie trzecie części Irunu. 13 dział wpadło w ich ręce. Mimo wyraźnego rozkazu Generała Ewansa, aby poddających się w niewolą brano, żołnierze zapalczywym oporem rozjątrzeni, żadnego nie dawają pardonu. Ledwo 30 jeńców sprowadzono do....« Z przyczyny nastającego zmroku depesza tu przerwana. Wiadomości te u przyjaciół rządu Królowéj a mianowicie u przemyślników giełdowych niezmierną naturalnie sprawiły radość; jakoż istotnie, ponieważ przez zajęcie Irunu, Hernani i linii pod Arlaban Karolistów od granicy francuzkiéj odcięto, wielkiéj są wagi, jeżeli zupełnie się potwierdzą. Ale właśnie w tym względzie rozumniéj będzie, doczekać się téż rapportów przeciwnéj strony i nie oddawać się żadnéj nadziei. — Zwycięztwa Krystynistów są dla rządu francuzkiego nader pocieszającémi nowinami, ile że obecnie coraz bardziéj się oddala od dawniejszego systematu. Strumienie pędzą oczewiście okręt państwa ku lewéj stronie! Oby tylko tam nie ugrzązł! Pan Thiers po długim czasu przeciągu wczoraj znowu pierwsze miał posłuchanie u Króla. Wszakże wstąpienie jego do gabinetu nie jest jeszcze bliskie, kiedy z powodu osłabionego zdrowia małżonki swojéj wprzód do Włoch udać się postanowił. — Hr. Bondy mianowany ostatecznie następcą Hrabi Montalivet, jako intendant listy cywilnéj. — Przygotowania do przyjęcia Xiężniczki Heleny dowodzą, że festyny istotnie nadzwyczaj będą okazałe; municypalność Paryża uchwaliła na opędzenie kosztów milion franków. Xiążę Broglie z orszakiem ambassady swojéj do Fuldy wyjechał. — Dopis. Za fondy hiszpańskie płacono dzisiaj wieczorem, gdy główna treść wyżéj przytoczonych depesz już była wiadoma, u Tortoniego po 27.

Anglia.

Z Londynu, dnia 16. Maja.

Kuryer zaprzecza rozsianéj tu pogłosce, jakoby Lord Palmerston zamyślał o rozpoczęciu wojny z Stanami Zjednoczonemi północnéj Ameryki.

Rząd francuzki układa się z Anglią o dostawę 25,000 beczek węgla kamiennego, która w pięciu ratach ma się uskutecznić, zaczynając od d. 1. Września 1837 r. do d. 1. Lipca 1838 roku.

Admiralicya ogłosiła, iż weźmie do służby na rok dwa parowe statki, z przeznaczeniem odbywania regularnéj żeglugi między Falmouth i północnemi brzegami Hiszpanii.

Niektóre pisma utrzymują, że mianowanie oficera marynarki, Admirała Napier, na dowództwo takie, jak angielskiéj legii w Hiszpanii, sprawiło nieukontentowanie między wyższymi oficerami téj legii, a inni znowu lękają się, aby waleczny Napier nie zgasił tam pięknéj swojéj sławy.

Ameryka.

Rząd Buenos-Ayreski (w Ameryce połud.) wydał pod dniem 26. Sierpnia r. z. następujący wyrok, tyczący się przyjęcia Jezuitów: Ponieważ do tego miasta sześciu księży towarzystwa Jezusowego z Europy przybyło, ci szczególnie dobrze od rządu, od mieszkańców zaś, od tego katolickiego ludu, z powszechną radością przyjęci, okazali życzenie pełnienia użytecznych usług krajowi czynnościami swojego zakładu, rząd przeto zważywszy, że przez to nadarza się sposobność przywrócenia pomienionego, od ludu naszego tak poważanego towarzystwa, z powodu tegoż w dawniejszych czasach religii i krajowi pełnionych usług i by przygotować wykonanie tego ważnego zamiaru użytkując z najwyższéj władzy, którą piastuje, uchwalił i uchwala: Art. 1. Wspomnieni sześciu księża towarzystwa Jezusowego obejmą dawne kollegium wygnanego towarzystwa tegoż nazwiska, i od pomienionego kollegium klucze oddane im będą, ażeby tam według przepisów swoich żyli w społeczeństwie, przyjmowali tamże wszystkich członków towarzystwa, przybywających z Europy dla przestrzegania w tym kraju zasad instytutu, wreszcie, ażeby otworzyli szkołę, co rząd usilnie im zaleca; w tym przypadku, jeźliby tego potrzeba było, oddany im także będzie przyległy plac tego gmachu. Art. 2. Postanowienie to ma być udzielone przewielebnemu Biskupowi téj dyjecezyi, potém ogłoszone i do urzędowych wciągnione rejestrów. Rosas Augustyn Carrigos.

OBWIESZCZENIE.

Uwiadomiamy Publiczność że Termin wyznaczony na dzień 30. m. b. zrana o godzinie 10téj przed Sędziem Ziemiańskim Helmuth w miejscu tutejszem Sądowym do zadzierzawienia wsi Sienna w powiecie Wągrowieckim położonéj, znosi się.

Poznań, dnia 23. Maja 1837.

Król. Pruski Sąd Ziemsko-miejski.

OBWIESZCZENIE.

W konkursie nad pozostałością Augustyna i Florentyny małżonków Szreterów otworzonym, ma bydź massa po upłynieniu czterech tygodni pomiędzy wierzycielami znajomemi podzieloną, oczém nieznajomych bydź

mogących wierzycieli, końcem dopilnowania swoich praw niniejszem uwiadomiamy.

Leszno, dnia 3. Maja 1837.

Król. Pruska Kommissya Sądowa.

OBWIESZCZENIE.

Dobra
a) Witkowo c. att.
b) połowę wsi Małachowa złych miejsc
c) Kołaczkowo
} Powiatu Gnieźnieńskiego,

mają być od Św. Jana r. b. na trzy po sobie następujące lata aż do Św. Jana r. 1840. najwięcéj dającemu w dzierzawę wypuszczone. Termin licytacyjny wyznaczonym został na

dzień 20. Czerwca r. b.

po południu o godzinie 4. w domu Ziemstwa Kredytowego, na który zdolnych i ochotę dzierzawienia mających z tém nadmienieniem wzywamy, iż tylko ci do licytacyi przypuszczonymi być mogą, którzy na zabezpieczenie licytum do każdych dóbr Tal. 500 kaucyi natychmiast w gotowiźnie złożą, i w razie potrzeby udowodnią, że warunkom kontraktu zadosyć uczynić są wstanie.

W Poznaniu, dnia 7. Maja 1837.

Dyrekcya Prowincyalna Ziemstwa.

Uwiadomienie. Król. nadworny fabrykant instrumentów, J. Rohmann z Wrocławia, przybył tu i stojący w hotelu Wiedeńskim Nr. 1. na przedm. Św. Marc., poleca się życzliwym mu i przyjaźnym osobom, w których dobréj spodziewa się zostawać pamięci i uprasza o zaszczycanie go zamówieniami na fortepiana. Zastać go można u Sekretarza Regencyi Pape ulicy Półwieś Nr. 108.

Dobra Wielowieś, Suśnia i Unisław do majętności Borzęcickiéj należące w powiecie Krotoszyńskim położone, są do wydzierzawienia z wolnéj ręki pojedyńczo lub razem od Św. Jana r. b. na lat sześć. Bliższe warunki powziąść można u Gregora, Kommissarza sprawiedliwości, tu w miejscu na Wilhelmowskiéj ulicy pod Nr. 235.

☞ Co tylko otrzymałem nadsyłkę wybornego wędzonego łososia i przedaję funt po 8 sgr., limburskiego śmietankowego séra sztukę po 7 sgr. 6 fen., bardzo dobrych suszonych śliwek kwartę po 2 sgr. 6 fen., funt po 1 sgr. 10 fen., a cetnar po 5 tal. 15 sgr.

J. Ephraim,
na Fryderyk. i Zamk. ulicy pod liczbą 3.

Co tylko prassę opuścił:

MAGAZYN
powieści dla dzieci.
Tomu trzeciego zeszyt I.

Teodor Scherk,
w starym rynku Nr. 77. na przeciw głównego odwachu.

Nazwy kościołów.	W niedzielę dnia 28. Maja 1837. roku będą mieli kazanie		W ciągu tygodnia od dnia 19. aż do 25. Maja 1837.				
			urodziło się		umarło		ślub wzięło par.
	przed południem.	po południu.	chłopców.	dziewcząt.	płci męsk.	płci żeńsk.	
W kościele katedralnym	X. Pr. Urbanowicz	—	3	2	1	—	—
W kościele farnym S. Maryi Magdaleny . . .	- Prob. Pawłowski	—	2	2	—	—	1
S. Wojciecha	- Mans. Duliński	—	—	1	1	—	—
Bernardynów	—	—	—	2	1	2	1
(Parafia Sgo Marcina.) Tamże dnia 29. Maja .	—	X. Reg. Pohl - Pr. Urbanowicz					
Franciszkanów . . . . (Parafia Sgo Rocha.)	—	—	—	—	—	—	—
Dominikanów	—	- Kapl. Tanculski	—	—	—	—	—
W klaszt. siostr miłosierdzia	Subd. Nowacki	—	—	—	—	—	—
W ewangelickim S. Krzyża	Superint. Fischer	Pastor Friedrich	4	4	2	2	—
W ewangelickim S. Piotra	Rad. Kons. Dütschke	—	—	—	—	—	—
W kościele garnizonowym	Kand. Levecke	—	—	2	2	—	1
		Ogółem .	9	13	7	4	3